

Melinda Tankard Reist

Avtorica, govorka in zagovornica pravic žensk in dekllic

Preživele¹: primeri iz Avstralije

Članek vsebuje osebne izpovedi oseb z izkušnjo prostitucije, ki so bile nadlegovane s strani predstavnikov pornografske industrije. Na promocijskih dogodkih ob izdaji zbirke zgodb preživelih (*Prostitution Narratives: Stories of Survival in the Sex Trade*, op. p.) so bile pogosto ustrahovane in izpostavljene žaljivkam. Preživele namreč opisujejo svoje izkušnje in širijo informacije o negativnih vidikih prostitucije.

V Avstraliji je spolna industrija deregulirana v 5 od 8 območij. Deregulacija ima različne oblike – popolna dekriminalizacija v enih območjih in registracija dela v drugih. V Novem Južnem Walesu je v razdalji 20 km med 100 in 200 bordelov. Mnogo jih obratuje pod krinko masažnih salonov, ki večinoma zaposlujejo azijske in ne-angleško govoreče ženske. Novi Južni Wales je pionirsko območje na področju popolne dekriminalizacije prostitucije, nekateri strokovnjaki menijo, da gre v resnici za območje izkoriščanja, zlorabe in širjenja nezakonitega sektorja, ki je povezan z drugimi kriminalnimi dejavnostmi. Podobno je tudi na območju Viktorije, kjer primanjkuje ustrezne ureditve na področja prostitucije. Ustrezna dokumentacija niti ni preverjena, do nadzorov ne prihaja. V Viktoriji si je ustrezne papirje zagotovilo približno 100 podjetij, a še vedno prevladuje nelegalnost, saj je v resnici takih podjetij kar 400.

Nasprotovanje močni in zaščiteni spolni industriji, ki je pogosto nekaznovana, ni lahko naloga. V dveh desetletjih aktivizma še ni bilo toliko negativnosti zoper osebe, ki so izstopile iz prostitucije in njihove podpornike, kot ob izdaji že omenjene knjige z zapisi njihovih zgodb.

Leta 2016 je izšla knjiga *Prostitution Narratives: Stories of Survival in the Sex Trade*, ki govori o spolnem izkoriščanju žensk. Knjiga je zbirka 20 prvoosebni izpovedi žensk iz sedmih industrijskih držav, ki so zapustile spolno industrijo. Njihove zgodbe pričajo o nasilju, trpinčenju, travmi, zlorabah, nenehnem trpljenju, posttravmatski stresni motnji, disociaciji, depresiji in tesnobi. Zgodbe so bile zbrane z namenom, da se nagovori mite o prostituciji – da je delo kot vsako drugo, da je prostitucija morda še boljše delo kot peka hamburgerjev v restavraciji s hitro prehrano ipd. Osebne pripovedi razkrivajo več milijardno izkoriščevalsko spolno industrijo, ki je bila zgrajena na telesih resničnih žensk in dekllic.

Ob izdaji je bila knjiga takoj napadena s strani oseb, ki delajo v pornografski industriji. Kritizirali so vse, ki so povezani s knjigo, jih žalili in grozili z nasiljem. Sedem od desetih dogodkov ob izidu knjige so prekinili podporniki pornografske industrije in spolnega dela. Avtorice knjige so imele tudi spremstvo varnostne službe. Poleg omenjene knjige so protesti potekali še zoper drugo knjigo, ki opisuje škodljivost pornografske industrije ter je dokumentirala življenja 85 žensk, od katerih je bilo 65 umorjenih. Protestniki so želeli tudi svojo predstavitev, ki so jo sicer dobili, a vseeno protestirali med predstavitvijo, ki govori o izkušnjah

---

¹ »Preživele« je prevod v mednarodnih dokumentih/raziskavah uveljavljene besede »survivors«. V Društvu Ključ pogosteje uporabljamo besedno zvezo – osebe z izkušnjo.

preživelih. Prišli so tudi v Melbourne, kjer je potekalo prvo srečanje preživelih in nosili so plakate z napisi »Zakaj biti reven?« – šlo je za protest in hkrati pridobivanje oseb za delo v spolni industriji.

Do groženj in ustrahovanj je prihajalo tudi izven organiziranih dogodkov. Nekatere preživele so obtožili, da so imeli težave v duševnem zdravju še pred izkušnjo s prostitucijo oz. da jih je povzročila druga travma, ki ni bila povezana s tem.

Ena od preživelih, ki se je s prostitucijo ukvarjala deset let v Veliki Britaniji, Avstraliji in na Novi Zelandiji, je opisala svoja občutja, ko so zanikali njeno izkušnjo ter jo obtožili, da laže. Najbolj zahrbtna je bila obtožba, da so nastale težave v duševnem zdravju posledica osebnih porazov in šibkosti ter niso povezane s spolnim izkoriščanjem. Preživela verjame, da gre za političen lobi, ki patologizira nasprotnike industrije. Gre za uporabo psiholoških tehnik, s pomočjo katerih se z osebo manipulira, da začne dvomiti v svojo razumskost.

Na enem od dogodkov so podporniki spolnega dela dosegli, da so preživelim za predstavitev namenili le majhen kot, ki je bil tik ob odru, kjer je igral band, nasprotniki pa so stali na stoli in jih izžvižgavali. Na predstavitvi je svojo izkušnjo predstavilo tudi 28-letno dekle, ki je bila pedofilski mreži prodana pri 5 letih. Kasneje je bila izkoriščena v prostituciji. Po koncu pripovedi je do nje pristopila protestnica, ki zagovarja spolno delo, ter jo povabila, da da spolnemu delu še eno priložnost, saj gre za zelo dobro življenjsko izkušnjo za mlada dekleta. Dekle je bilo pretreseno in zgroženo. Ravno je zaključila z opisovanjem, kako je zapustila spolno industrijo, kako predana je temu, da se ne vrne nazaj, kako se je zdravila za postravmatsko stresno motnjo in disociativno osebnostno motnjo. A na tem dogodku je ponovno postala plen. Zaveda se, da je med protestniki veliko zvodnikov in vodij bordelov, ki želijo preživele prestrašiti, saj se zavedajo, da so precej krhke in ranljive.

Visoka stopnja organiziranosti zvodniškega lobija kaže na predanost zaščiti posla in ohranjanju nadzora nad pripovedmi in pogledi na industrijo. Njihov namen je, da javnost zaščitijo pred realnostjo industrije, ki je prežeta z nasiljem, kršitvami in bedo. Spolna industrija si ne želi, da so ženske z izkušnjo slišane. Želijo si, da posel ostane enak, nenadzorovan, netransparenten in brez odgovornosti za vsakodnevno kršenje pravic žensk. Ženske, ki pa so o svojih življenjskih izkušnjah spregovorile, so spremenile pogled na celotno industrijo.

Preživele so z lastnimi pripovedmi razkrile realnost – realnost, ki je polna bolečine in stremljenja k iskanju novega življenja. Prav tako so razkrile, kako vsakodnevno je nasilje. Njihove izjave škodujejo spolni industriji. V nadaljevanju sledi nekaj povzetkov izpovedi preživelih:

A. B. iz Kalifornije: *»Ko kupec najame tvoje telo, pogosto zahteva več od tega, v kar ti privoliš. Če ga zavrneš, pride do nasilja. Za stranke je značilno, da se vedejo nasilno do žensk v prostituciji. Ob vstopu v prostitucijo je takoj jasno, da spoštovanje človekovih pravic in fizične meje ne obstajajo, saj stranka kupi moč nad tabo.«*

J. iz Nove Zelandije: *»O tem, kako postati prostitutka, ne obstaja noben priročnik. Na milost in nemilost sem bila prepuščena strankam. Od grobega seksa sem bila polna modric po celem telesu, moški so vedno želeli posnemati prizore iz trde pornografije, izvajali so spolno nasilje ... Bolj kot so bili pijani, nasilnejši in*

sovražnejši so postajali. Ob takih primerih sem vaginalno krvavela. Nikogar nisem imela, ki bi mi lahko zaupala ali poiskala pomoč, saj smo vsa dekleta doživljala isto. Bolečine smo lajšale z drogami in alkoholom.»

T. R. z Danske: *»V tej industriji je mnogo oblik nasilja. Niso samo udarci, brce in posilstvo. Nasilje je tudi psihološko in verbalno: vzdevki, žaljivke, ponižanje, ustrahovanje, grožnje, telesna govorica, grožnja z razkrivanjem identitete. Je fizično: porivanje, vlečenje, pljuvanje, metanje predmetov vate, vlečenje las, davljenje. Je materialno: lahko ti strga spodnjice, nogavice, zlomi verižice. Je ekonomsko. Ne plača dovolj, manipulira te, da narediš stvari, ki si jih ne želiš ali te sili, da mu daš popust.»*

Zdravstvene posledice prostitucije za ženske so zelo hude. Vključujejo posledice zaradi doživetega spolnega nasilja, pretepanja, krvavenja. Prostitucija je sistem izkoriščanja, ki mora biti ustavljen.

Presenetljivo pa je preživele podprla, se jim pridružila in tudi spregovorila o zlorabah, znana avstralska pornografska igralka (Madison Missina). Na svojem blogu je opisala spolno nadlegovanje, izkoriščanje in posilstva, ki so del »službe«. Naštela je vse poškodbe. Prisilili so jo, da posname pornografski prizor zastoj in ji grozili, da bodo v nasprotnem primeru objavili njen domači naslov in dodali, da krši pogodbo. Ko je pomoč iskala pri združenju spolnih delavcev, ji ni nihče pomagal. Dodala je, da je izkusila, kako se vsi obrnejo proti tebi in te izločijo, ko spregovoriš o realnosti industrije. Sledijo še ustrahovanje, nasilje in zloraba. Med drugim so ji za kazen ukinili dostop do seznama strank, ki so nasilne in ne plačujejo; javno so objavili njeno pravo ime, telefonsko številko in domači naslov. Zasledovali so jo, verbalno zmerjali v javnosti, ji grozili s fizičnim nasiljem, odstranili ključavnice z vhodnih vrat, razbili vrata ...

V spolni industriji ženske, ki se ukvarjajo s prostitucijo, zelo hitro utišajo, če zastopajo in zagovarjajo svoje interese. Že prej omenjena pornografska igralka je razkrila, kako združenja spolnih delavcev pomagajo le tistim, ki sledijo pravilom, ne pomagajo pa tistim, ki želijo izstopiti. Njihova naloga je, da ženske v izkoriščanju ostajajo in ne prejmejo nobene pomoči. Ena od žensk je po petih letih želela zapustiti spolno industrijo. Dvakrat je poskusila z nadaljevanjem šolanja, saj je želela postati mladinska delavka. Zaradi uporabe drog in dela ni mogla študirati. Prav tako ni prejela nobene pomoči s strani organizacij, ki zagovarjajo pravice spolnih delavcev – le-ti zagotavljajo pravno pomoč, zdravstvene nasvete, lubrikante, kondome, ampak nobene pomoči ob izstopu.

Preživele se vedno bolj organizirajo in povezujejo ter svoje osebne izkušnje trpljenja in travme pretvarjajo v politično akcijo. Ugotavljajo, da njihove zgodbe pomembno doprinašajo k mednarodnemu gibanju. Glasno govorijo o spolnem izkoriščanju v vseh oblikah in si prizadevajo za sprejem nordijskega modela² in programe izhoda. Knjiga o zgodbah preživelih daje moč, upanje in potrjuje izkušnje oseb, da vedo, da niso same. Ena od žensk, ki je spregovorila o svoji izkušnji, dodaja, da jo je le-to opolnomočilo, da verjame, da je mnogim ljudem odprla oči in dala kakšni ženski upanje za spremembe. Nekateri dnevi so težki, saj se vrnejo v misli

---

² Glavni cilji nordijskega modela ureditve prostitucije vključuje kriminalizacijo uporabnikov storitev, dekriminalizacijo oseb, ki se ukvarjajo s prostitucijo, nudenje pomoči in storitev osebam, ki želijo zapustiti spolno industrijo in izobraževanje širše javnosti (op. p.)

vsi težki dogodki, a je vseeno pozitivna izkušnja, čeprav jih želijo nasprotniki utišati. To jih še bolj podžge, da nadaljujejo in vztrajajo.

Izdana knjiga in dogodki ob izdaji so pomagali posameznim ženskam, da so zbrale pogum in zapustile spolno industrijo. Avtorice menijo, da je vse to vredno, če se za izhodi odloči le ena.

Prevedeno in povzeto po Tankard Reist, Melinda (2017). Prostitution Survivors: Backlash in Australia. Dignity: A Journal on Sexual Exploitation and Violence: Vol. 2: Iss. 1, Article 7. Dostopno na: <https://digitalcommons.uri.edu/dignity/vol2/iss1/7/> (31. 3. 2020).